Rus emperyalizmi ile özgürleşme II

Rus emperyalist zihniyeti işgal ettiği toplumları dış dünyadan yalıtarak istenilen formatta kontrol edilebilir tutmak için kültürleri Ruslaştırmak için evliliği ön planda tutturabildiği gibi Rusça ve Kiril alfabesi ile işgal ettikleri toplumların kendi öz kültürlerine Rus gözüyle bakmalarını iki dilli kitaplarla sağlamış ve Rus gönüllüleri yaratmışlardır.

Bir Gürcü şayet Lazca gibi dillerden, Laz tarihinden, Laz kültüründen bahsediyorsa ve ilgili kitabının bir bölümünde Gürcüce ve diğer bölümünde Rusça kullanmışsa, onun, iyi veya art niyetli, amacı Lazları Rusçalaştırmak, Ruslaşma ile uyumlulaştırmayı sürdürülebilir kılmadır. Uyumlulaşan akademi de Rus zihniyetine göre şekillendiğinden Rus zihniyetine uyum sağlamayan ya akademide yer bulamaz ya da Rus baskısından kaçıp çağdaş dünyada kendisine yer bulabilir.

Bir Koreli Lazca konusunda araştırma yapmak istiyorsa ya Rusça ya da Gürcüce öğrenmemeli yalnız Rusça bilmesi yeterlidir, çünkü Rusun o dili Rusun evrensel dilidir ve Rusçu zihniyet gibi Rusun güdümündekilerinin propagandalarına göre Lazca, Megrelce, Svanca ve tabi ki Gürcüce Gürcüce yazılmamalıdır, çünkü böyle diller ve bu dillere dair tarih, kültür yoktur bunlar Rusluklarını unutmuş Kafkas halklarıdır.

Örneğin Abhazca dili Gürcüce yazılan bir dil iken 1862 tarihinden sonra yani Kafkas Savaşı devam ederken büyük bir aydınlanma yaşayarak Kiril harfleriyle yazılmaya başlanmıştır.

Rus aydınlanmasının öncülerinin toplandığı St. Petersburg'da Franz Anton Schiefner, Abhazca konusunda Kiril değil de Latin harflerine dayalı bir çalışmanın daha verimli olacağını düşünmüş ve bu temelde kaynak hazırlanmış ve diğer çalışmalara örnek olmuştur[1].

Alman temelli aydınlanma fikrinin Rusya üzerinde baskınlık kurmasının fark edilip Fransızca alternatifin daha da önem kazanmasından sonra da devam eden süreçte Alman Okulu'nun Latinceleştirmesine karşılık Dimitri Gulia ve Konstantin Machavariani dilin Kiril ile yazılmasıyla anlam kazanacağına dair bir algı oluşturmuşlardır[2].

[1] A Dictionary of Common Abkhaz: http://www.abkhazworld.com/Pdf/Chirikba_Dictionary_of_Common%20Abkhaz.pdf

[2] Константин Мачавариани - Описательный путеводитель по городу Сухуму и Сухумскому округу http://apsnyteka.org/368-machavariani_k_opisat._putevoditel_po_sukhumu....html

Abhazlar konusunda yazılan tüm kitap başlarında kurucu babamız imajıyla fotoğrafları bulunan Dimitri Gulia, *Избранное* isimli kitabında Osmanlı'nın dine dayalı sömürgeciliğinin Karadeniz'e kadar ulaştığını ama pagan olmayı ortadan kaldıramadığını[3] şöyle söylemiştir:

> Певос десятилетий нашего века я посвятил переводам главным образом церковных книг. Как член переводческой комиссии немало труда вложил в Епангелие на абхазском языке. Стараясь по возможности быть точными, мы прнвлкли к своей работе тексты: греческие, древнеславянские, русские, грузинские Миг кажется, что с точки зрения языка и точности текста перевод удался. Этот огромный труд, разумеется, не очень-то заметил абхазский народ, равнодушный к христианству, — впрочем, так же как и к магометанству.

Kiril alfabesinde anlamsız kelimelere ek kelimelerle yazının varlığı Kirile bağlanmış, Ahbaz diliyle bağlantılı kültür ve tarih Rus gözünden görülmeye başlanmış ve Gürcülerden ayrı bir tarih ve kültürlerinin olduğuna inanmış Abhazlar arasında Gürcülere karşı bir ayrılıkçılık başlamış ve Gürcüler de bu Kiril bölücülüğüne karşı Kiril içinde kendi önlemlerini almaya çalışmışlardır[4].

Abhazlara ait mitoloji[5], müzik, çalgılar... ama Abhazya'da konuşulan ikinci resmi dil muhakkak Rusça olmalıdır, çünkü koyun kelimesi Gürcüce ცხვარი, Osetçe фыр,

---

[3] Osetler Gürcü tarihine ait olanları Osetleştirip Gürcülüğü önemsiz olarak kabul ettirmek için büyük tarihlerini İskitlere bağlayıp Kafkasların altın işleyen İskitler gibi Alanların da torunları olarak kendilerini tanıtmak için pagan Oset Dini(Уацдин)'nde kendilerini tanımlamışlardır. Sonuçta Tanrı'nın insanları değil de insanların Tanrı'yı var ettiği bir düzen gerekliydi.

[4] Hutilerle Tutsiler arasında yaşanan trajediye bakıp Batı şöyledir böyledir diye vatanseverce(!) konuşanların, Rus bölücülüğüne uyum gösterenler ve buna maruz kalanlar konusunda iki yüzlü sessizliklerinin nedeni ne olabilir? Sohum Katliamı, Kamani Katliamı...

[5] Osetler gibi Abhazların da paleografik araştırmaları teşvik edici inanılmaz sayıda kaynağı vardır. Mısır, Yunan, Çin bir de Osetler gibi Abhazlar vardır ya da yoktur. Bunu anlamak için biraz Türkler konusuna çok kısa şekilde bir bakalım.

Türk Mitolojisi denildiğinde çok köklü bir mitolojiden bahsedildiği düşünülebilir, aynı Avrupalıların sömürdükleri toplumların mitolojilerini derlemeleri gibi. Buna göre Türk Mitolojisi denilen diller konusunda da uzman Ortodoks başrahip Vaily Ivanovich Verbitsky'nin(Василий Иванович Вербицкий) çalışmaları, derlemeleridir. Алтайские инородцы ile Rus gözünden Türkoloji bilimini insanlığa armağan etmiş Verbitsky gibi isminde geri kalmış barbar toplumların araştırma takısına sahip(-oloji) Türkoloji'nin Rus gözünden aktarımı Friedrich Wilhelm Radloff da Rus emperyalist amaçlarını Altay misyonerliği(Алтайская духовная миссия) çerçevesinde teorileştirmeye çalışmıştır:

> Altay Türkleri 18. Yüzyılın ilk çeyreğinden itibaren Rus-Ortodoks misyonerleri tarafından yoğun bir Hıristiyanlaştırma faaliyetine maruz bırakılmışlardır. Modern Altay Edebiyatı ise 19. yüzyılın ikinci yarısında oluşmaya başlamıştır. Bu edebiyatın ortaya çıkmasında iki önemli unsur vardır. Bunlardan birincisi misyonerler ve onların açtıkları okullardır. Altay Edebiyatının ilk temsilcileri bu okullardan yetişmiştir. İkincisi ise Radloff, Verbitskiy gibi Türkologların bölgeye gelerek çalışmalar yapmış olmalarıdır.

ve bu çaba Türkolojinin çerçevesi olduğundan Türkoloji ile ilgilenenler '' yine de '' demeyi eksik etmemişlerdir:

> Verbitskiy, bilindiği üzere, Altay Türkleri arasında bir misyoner olarak uzun zaman yaşamış bir araştırıcıdır. Altay Türk lehçelerinin en iyi sözlüğü de yine Verbitskiy tarafından yazılmıştır. Bu araştırıcı Altay Türklerinin yerli olan veya dışarıdan gelen kültür ve an'anelerini de en iyi tanıyan etnoğraflardan biridir. Bu sebeple Verbiskiy, Altaylılarıı en orijinal inançlarını seçmiş ve

Ahbazca ayaca/აჟაშა ise Gürcülerle Abhazyalılar farklı milletlerdir ve Abhazlar muhakkak özgür olmalıdır, Rus öyle istiyor ve Rusya bir yeri işaret edip atıl Büyük Ahbaz'ın cesur delikanlısı dediğinde Интернациональные бригады « Пятнашка » çerçevesinde Ahbaz da atılır[6].

Barbar ve zalim Rusun emperyalist amaçlarında toplumların bölünmüşlüklerinden yararlandığını biliyorsak, 2008'de Abhazya gibi Osetyalıların desteği ile Gürcistan'da başlattığı işgalin de belli bir bölünmüşlük süreci olduğu ve bunun da Rusun dil asimilasyonuyla ilgili olduğunu düşünebiliriz.

Hemen tahmin edeceğimiz gibi Rus kendisini o barbar diliyle burada da göstermiştir, Osetçe Fars dil ailesinde yer alsa bile.

---

kitaplarına yalnızca bunları koymuştu. Bu sebeple Verbitskiy'in kitaplarında, dışarıdan gelmiş bir çok hurafelerin tekrarına lüzum görülmemiştir. Verbitskiy inanışları o kadar dikkatle ve eleyerek seçmiştir ki, onun kitabında bulunan materyelleri başka bir araştırıcının eserinde bulmağa imkân yoktur. Bu sebeple Altay Türklerinin yukarıdaki Yaratılış Destanları ayrı bir özellik ve önem taşırlar.

Belki de Rusun gözlüğü ile bakınca Hatmehit'e ait tanımları '' Altaylı '' olarak kolayca benimsemişlerdir.

Rusun Türkolojiye olan bakışı Vilhelm Thomsen, Ármin Vámbéry ve Seraya Shapshal gibilerden farklı idi ve bu farklılık Osmanlı milletinden ayrı tek nüsha olarak Alman müttefiki olan Osmanlı Devleti'nin başkenti İstanbul'da bulunmuş Türk Kültür tarihinin önemli eserlerinin çerçevesini çizmektedir.

Türkoloji denilen bir kurgu, masaldır ve önemli olan bu masalı kimin söylediğidir.

Manas Destanı Kırgızları Kazaklara(Kazakistanda yaşayanlar) ve Cossacklara yani Kazaklara karşı coşturabilir, onlara bir milli şevk sağlayabilir; kafadan sallamacı, kurgucu, Dostoevsky'nin arkadaşı Chokan Chingisovich Valikhanov tarafından derlenmiş olmasında da sorgulanacak herhangi bir şey yoktur. Örneğin derlemede Kırgızların sözel geleneğe dayalılığında ekleme çıkarma kişilere bağlı olmaz ve bu nedenle destan Yunan Odesa karşısında Kırgız'ın Odesası da olamaz ve derleyici Valikhanov'un Kazaklığında Kırgızların Hokand Hanlığı ile ilişkileri de önemli değildir.

[6] https://eurasianet.org/what-is-the-eus-game-in-the-caucasus-separatist-territories

Bize göre farklı gelebilir ama Osetçe ile Farsça arasında Rusça ile kıyaslanmayacak bağlar vardır ve bu Gürcüceden ayrılamaz. Buna karşı Osetçe konusu her zaman Rus güdümlülük için şekillendirilmiş ve üniversite denilen binalarla, Gürcü Kültürü'ne karşı[7], bu şekillendirilmişliğe sözde akademik bir formla istikarar kazandırılabileceği düşünülmüştür[8].

Farsça ve Osetçe konusunda örneklere geçelim:

Osetçe baş kelimesi cæp(ser), Farsça sar (سار)

Farsça nasıl gidiyor(خبر چه), Osetçe ise Цы хабар у (shıghabaru/saghabaru). Söyleyiş farklılığı Gürcüce '' tıs+ka '' sesi ile ilgilidir.

Kuş kelimesi Farsça مرغ, Osetçe маргъ

Korku kelimesi Farsça ترس , Osetçe тæрсын

Osetçe сырх, Farsçası سرخ. Osetçe kelimenin anlam bağlantılı kızıl saçlı(рыжий) yine Farsça ile ilgilidir(مو سرخ).

Çeçencede de benzer şekilde kullanılan xox kelimesinin Farsçası: که

Sarı kelimesi Osetçe бур, Farsça da ise بور . Sarışın anlamında kullanılacak kelime yalnız erkeklerde geçerlidir ve bu durum Farsça kökenlidir(بور مرد).

Yağmur kelimesi: уарын - باران

İsim kelimesi: ном - نام

Beyin kelimesi: магъз - مغز

Tavşan kelimesi: тæрхъус - خرگوش

Karanlık, belirsiz, görünmeyen: тар - تار

Beş: фондз - پنج

Yedi: авд - هفت

İran değil de Rus nasıl Kafkasları bu kadar etki altına alabilmiştir? Yani Slav dillerindeki машина kelimesi ya Farsça ماشن ya da Yunanca μαχανά kökenli olabilirken bile Rus nasıl Kafkaslarda faaliyet gösterebilmiştir?

---

[7] İran her zaman için Gürcü topraklarını Selçuklu gibi farklı isimlerle kontrol altına almaya çalışmış ve Didgori Muharebesi veya Krtsanisi Savaşı sonucunda da olduğu gibi başarısız olmuştur.

[8] A. http://nslib.tmweb.ru/oset_lang/index.php?value=4
B. https://vladikavkaz.bezformata.com/listnews/osetinskogo-yazika-i-literaturi-v-sogu/84019602/
C. https://oset.nosu.ru/2019/12/h-rziu-g-yn-sakkag-kodtoj/
D. https://web.archive.org/web/20090813205746/http://english.farsnews.com/newstext.php?nn=8711191718
E. https://gradus.pro/bitarov-iran-i-osetiyu-svyazy-vayut-osoby-e-otnosheniya/
F. http://kavkazplus.com/ge/news.php?id=14144#.Yk5rlNDP3IU

Gürcüce ტანჯვა Ermenice տանջվել kökenli ve bu kelime de Farsça kökenlidir(تنجیدن). O zaman Kafkas dillerinde Rusça denilen barbarlık kökenli bir dilin bir etkisinin olabileceğini nasıl düşünebiliriz?

Osetçenin Farsça etkisi göstermesi Gürcüce'nin hem Osetçeye bağlı hem de ondan ayrı Farsça etkisi göstermesine bağlıdır. Örneğin para kelimesi Osetçe æхца(ıghsa) kelimesi iken ფული Gürcüce Farsça ile eş biçimlidir(پول) veya bardak kelimesi Farsça etkisindeki Osetçe avg(авг) iken Farsça shishe(شیشه) kökenli olarak Gürcüce de kullanılan kelime shusha(შუშა)dır ve Lazca shushe(შუშე), Türkçede şişe, Azerice şüşə, Ermenice shish(շիշ) ve Bulgarca dahil Slav dillerindeki chasha(чаша) Farsça kökenlidir[9] veya Gürcüce fabrika kelimesi ile Farsça aynıdır(ქარხანა - کارخانه), buna karşılık Farsça kökenli olduğundan pirinç kelimesi Osetçe пириндз, Gürcüce ბრინჯი, Ermenice բրինձ ile anlam taşımaktadır. Azerice bu konuda biraz daha farklıdır, Türkçedeki düğüre benzer düyü kelimesi pirinç için kullanılmaktadır; ama yine de xalça ile ხალიჩა arasında bir bağlantı varsa bunun Farsça kökenli olduğu açıktır[10] [11].

Rus'un aydınlığını yansıtan top sakal ile bir entelektüel olan Vsevolod Fyodorovich Miller Kabartayca ile Rusça ile ilgili hazırlanmış sözlükte, Kabartaycanın içindeki yabancı kelimelerden bahsederken Farsça'dan bağımsız Osetçeyi de sanki özgün bir olarak kabul etmiş ve dildeki sarı anlamındaki сырыху kelimenin[12] Osetçe kökenli bir kızıllıktan kaynaklanabileceğini tanımlamıştır. Farsça sorunu bu şekilde aşılmıştır, aydınlık Rus bakış açısına göre ve Farsça'dan farklı bir dilin kullanımının Rus'a yarayacağı açıktır:

> Die Kabardische Sprache ist eine eigene Sprache, und sehr schwer mit Europäischen Buchstaben zu schreiben: doch viele vers stehen auch Türkisch, und die nach Astrachan und Kisalar handeln, Rußisch.

Osetçe seni seviyorum demek, ez de varıshın(æз дæ уарзын) demektir, Kurmanci Kürtçesinde ve Zazaca ben '' ez '' demektir(ez ji te hezdikim / ez to sînena). O zaman emperyalist Rus aydınlığı ve Rus güdümünde aydınlanılmışlık için kelimenin Kürtçe'deki kullanım Osetçe kökenli olduğu kabul edilebilir. Azerice ve Soranice gibi tüm dillerdeki '' men '' e bakmaya gerek yoktur, hele از e bakmak[13] Nato terör örgütüne hizmet veya Neo Nazileri nazlı olarak kabul etmektir, değil mi?

Osetçe Farsça'dan kurtarıldı ise Rus Farsça ile bağlantılı hem İran hem Azerbaycan hem de Türkiye'deki Kürtlerin de Farsça ile bağları konusunda araştırma yapmış olabilir mi?

---

[9] Türkçede kullanılan bardak kelimesi ile Ermenice bajak(բաժակ) arasındaki benzerlik varsa bu Farsça'nın bu dillerden daha üstün olduğu anlamına gelmez. Çünkü Farsça 20'nci yüzyıl Osmanlısındaki Fransızca gibidir.

[10] Tarçın kelimesi Bulgarca дарчин, Azerice darçın, Türkçe tarçın, Gürcüce დარიჩინი, Ermenice դարչին benzerlik taşımaktadır. Benzer şekilde şalgam, tereyağı gibi kelimeler bu duruma örnek verilebilir.

[11] Bkz. Oral Literature of Iranian Languages

[12] сырыху *прил*. 1) белокурый; русый; щхьэц сырыху блондин; 2) светло-серый.

[13] https://books.google.com.tr/books/content?id=1O9LAAAAcAAJ&pg=PA41&img=1&zoom=3&hl=en&sig=ACfU3U1IAeWWXEE0axNOLUXx7NlHH5Wxvw&w=1074

Osetlerin İranlı olduklarını ama kanlarının daha sonra karışmış olduğunu tanımlamış Nezmi Sevgen, Zazaca zer kelimesi ile Osetçe zerdo(зæрдæ) gibi uzun (derg - даргъ) ve bilme (zanayiş - зонын) ile iki dilin yakın olduklarını ve bununda Farsça'dan kaynaklanmış olabileceğini tanımlamıştır. Zaza diliyle ilgili araştırmalar açısındansa şu bilgiye yer vermiştir:

> Zaza dili ile esaslı suretle ilk meşgul olan Peter Lerch'dir. Kınm harbinde Ruslar'a esir düşen ve Simolensk civarında Ruslav'daki Türk esirleri garnizonunda bulunan Zazalar arasında, Petsburg Akademisi'nin emriyle tetkikler yapmış ve Palu'nun Kazanköyü'nden Zaza Hasan'dan topladığı malûmat üzerine Almanca ve Rusça olarak 1857'de iki cilt bir eser neşreylemiştir.

Peter von Lerch(Пётр Иванович Лерх) Kürtçe konusundaki çalışmalarıyla bilinen Alman kökenli bir oryantalisttir[14] ve buna göre onun St. Petersburgh ile ilgili olduğu ve Rus bölgesi çerçevesinde[15] Farsça'yı önemsediği açıktır, Sevgen'nin Türk olarak nitelendirdiği zümre İran'dan gelen Kürtlerdir ve çalışmada kullanılan yazı hakkında Lerch şu bilgilere yer vermiştir:

> ...Ich wählte das von Sjögren unter Zugrundelegung des russischen Alphabets aufgeslellte ossetische, weil die bei den Kurden gebräuchlichen arabisch - persischen Schriflzeichen zur Bezeichnung der einzelnen kurdischen Laute, namentlich der Vocale, durchaus nicht ausreichen. In der Wahl dieses Alphabets konnte ich um so weniger schwanken, als Russland 10,000 kurdische Unterthanen in Transcaucasien zählt, von denen manche schon das russische Alphabet kennen. Ich ging, da nur vermittelst einer möglichst genauen Orthographie die richtigen Gesetze einer Sprache erkannt werden können von dem Grundsätze aus, dass für jeden einfachen Laut ein einfaches Scbriflzeicben zu setzen wäre. Sjögren s Alphabet liess mir in dieser Beziehung nichts zu wünschen übrig.
>
> ... Die Frage wie das Kurdische, welches in Transcaucasien gesprochen wird, verkommenden Falls mit russischen Buchstaben zu schreiben wäre, kam in der oben erwähnten Versammlung vom 19. Nov. ebenfalls zur Sprache, doch konnte darüber kein Beschluss gefasst werden. Wir kennen bis jetzt die Eigentümlichkeiten der transcaucasiscben Kurden noch gar nicht, und ausserdem hängt die Entscheidung der Frage in Betreff der weitern Anwendung des russischen Alphabets zur Umschreibung nichtslawischer Sprachen in Russland von verschiedenen Umständen ab. Wenn der eine oder andere sich veranlasst sehen sollte, beim Niederschreiben von Sprachproben der transcaucasisch-kurdischen Mundart sich des russischen Alphabets zu bedienen, so wird ihm das von Sjögren aufgestellte ossetisch-russische Alphabet einstweilen aller Wahrscheinlichkeit nach die besten Dienste leisten.

---

[14] Bkz. Peter J. A. Lerch'in Kurdolojî Çalışmaları
[15] Alt bölümde değinilen Rus bölgesi

Yani aslında كنين yazılacak kelime кæнун olarak yazılabilmektedir ve Fransızca olmasaydı ne olurdu şeklindeki Şerefname'nin Rusça'ya çevrildiği bir dönemde St. Petersburg Kürdolojinin merkezi olmuşsa bunun nedeni sorguya açıktır.

Kürtler ama Kafkasya ve daha çok İran'a yakın Kürtlerin tarihleri, kültürleri, dilleri Rus gözlüğü ile yazılırsa, Kürtlere Osetler gibi Rus güdümünde beraber refah dolu bir hayat vaad edilmesi için önemli bir yol katedilmiş olacaktı.

1703 tarihinde İsveçle olan savaşın izleri üzerine kurulmuş Saint Petersburg, Fransız mimarisine benzer şekilde şekillendirilmiş Rus'un Batı'ya karşı aydınlanma merkezi olmuştur. Bölge Fin Karelyalıları veya İngriya Finleri gibi Fin etkisini daha bariz gösteren bir yerdir ve bu yüzden ister Sovyet dönemi olsun ister Çarlık ister Putler dönemi, bu bölge belirgin bir tehdit altında olmuş ve olacaktır[16].

Fin aydınlığının etki alanında St. Petersburg'da eğitim almış Kosta Khetagurov veya Rus gözünden Osetçeye bakanlar için ilahiyat fakültesi mezunu olarak Gürcüce kaynakları Osetçeye çevirdiğinden Büyük Osetçe Edebiyatını hayata geçiren isim olarak anılan Ivan Yalguzidze[17] bu dilde önemli isim olarak kabul edilse de dilin Hint-Avrupaya teorisine uygun şekilde kirilleştirilmesini[18] Osetçe – Almanca sözlük hazırlamış, eğitimini Finlandiya'da almış, Anders Johan Sjögren yapmıştır. Çünkü Rusya bir Batı ülkesi[19] ise bu ülkeyi şekillendiren Batı aydınlığı, toplumları Rusya aracılığıyla etkiliyebilirdi.

---

[16] https://en.wikipedia.org/wiki/Ingria

[17] В первой четверти 19 в. на осетинский язык переводил с грузинского языка богослужебные книги, а также с грузинского и русского языков деловые бумаги Иван Ялгузидзе. Им же был составлен и осетинский букварь. Он положил в основу осетинского письма буквы древнего церковного грузинского письма, называемого «хуцури».

[18] Nachdem ich somit der ersten und hauptsächlichsten an mirh zu stellenden Forderung nach Kräften Genüge gethan, wage ich nunmehr den Versuch, die Ossetische Sprache auch von einem andern allgemeinen Gesichtspuncte, den der vergleichenden Sprachforschung, zu betrachten, indem ich sie mit andern und besonders Indo-Europäischen Sprachen vergleiche, um ihr Verhältniss zu denselben zu ermitteln.

... Das von mir zur Bezeichnung aller beiden gedachten Dialekten eigentümlichen Laute und Lautmodificationcn erfundene und aus den in der Vorrede zu meiner Ossetischen Sprachlehreangegebenen Gründen dein Slawisch-Russischen accommodirte Alphabet besteht überhaupt aus folgenden 46 Buchstaben nebst beigefügter Aussprache...

[19] Rusya Almanya, Polonya, Baltık, Finlandiya gibi Ural bölgesinin Batı bölgesinden Almanya'nın doğusuna kadar ki geniş bir bölgedir. Fin bölgesinden Ural bölgesine Macarları da kapsayan Fin-Ural dilleri bu çerçevede anlamlı, Rus'un etkisini sınırlayan bir unsurdur ve bu etkiler Karelin alfabesinde de görüldüğünden rejim değişimi sonrasında Moskoflar Kızıl Finlilerle dili Kirilleştirmeye çalışmış hatta dilin kullanımını engellemeye çalışmışlardır:

> ..No sooner had the process of "finnicization" been completed than the Soviet Union launched an assault on Finnish culture and Finnish nationalism. On January 1, 1938, every trace of Finnish was banned within the Karelian ASSR, but the assault had actually started earlier. Between 1935 and 1938, Stalin had begun the purge of Karelian leadership, sending most prominent Finns to prison or to their deaths. By 1938, there were only a few Finns of any influence still living in Karelia. Also in 1938, the Soviet Union introduced a new written language-Karelian in Cyrillic letters. All publications in Finnish were prohibited, a campaign of burning Finnish books was launched, and all Finnish-language schools were closed. During the Russo-Finnish War of 1939-1940, the campaign only intensified, with Finnish being described as a "fascist language." Any published reference to Finland was prohibited. In 1940, the Karelian ASSR was dissolved and replaced by the Karelo-Finnish Soviet Socialist Republic, with Cyrillic Karelian as the official language. During the Finnish occupation of Russian Karelia from mid-1941 to mid-1944, Finnish again became the official language. When the Russians regained

Dolayısıyla Turku romantik akımının figürlerinden Sjögren'nin amacının Vepsler gibi Kafkasya'da Fin bağlantılı bir Rus etkisini arttırmak ve Çarlığınsa Rus etkisini daha çok egemen olmak istediği Doğu da arttırmak olarak düşünülebilir.

Burada dikkat edilmesi gerekenler Finlilerin İsveç etkisinden sonra kendilerine dair bir tarih oluşturmak için Kalevala gibi kurgulardan yararlanmış olmaları ve bu etkinin uçları gereğince belirlenmediğinden, Rusya'daki rejim değişimi sonucu yaşanan Finlandiya'daki iç savaşta İsveç, Finlandiya, Almanya yetmezmiş gibi bir de Rus arasında kalmış Åland Adası'ndaki hakimiyetin Fin yanlısı bir hale gelmesinde yine Rus'un bölgesel konum elde etme amacının bulunmasıydı. Çünkü Rus'a göre Bulgarca, Ukraynaca, Rusince...dilleri Rus lehçeleridir, ayrı dil olarak ele alınamazlar.

Gürcüler kendi kaynaklarını kendi dillerinde yazamaz ve Rus gözüyle yazarlarsa, o zaman Rus Gürcü üzerinde emperyalist amaçlarını gerçekleştirebilecek şekilde bölgede otorite sahibi olabilirdi; bu yüzden Georg Rosen[20] Osetçenin kirilleştirimesinin bir hata olduğunu ifade etmiş ve çalışmasında Gürcüce harflerle açıklama, tanımlar yapmıştır.

Otto Schrader da İran diline ait bir dilin digorische ve tagaurischen lehçeleriyle birlikte ancak Farsça ile ilişkili bir şekilde ele alınabileceği ve konuşulan dile uygun olarak Gürcüce yazılabileceğini tanımlamıştır. Çünkü Güney Rusya demek Rus toprağı demek değildir ve belli bir kültürel birikime sahip olan Tatar denilen Azeriler de dahil olmak üzere Ermeni ve Gürcüler için Farsça tarihleri ve toplumları açısından anlamlı iken Rusça'nın bölge dilleri açısında önemi Okyanusya dilleri kadardır.

Schrader'in aktardıklarına göre Rusun emperyalizminin amacı emperyalist çerçevede toprakları ve toplumları Ruslaştırmak ve böylece onların medeniyetini kendi medeniyetsizliği ile kapatmaya çalışmaktır, Rusun kendisini Slav dilleri konusunda tek neden olarak göstermesi onun da Farsça konusunda eğilmesine neden olmasıyla Türk topraklarındaki(Turan Diyarı) İran etkisini kırmaya çalışmaktır, İran etkisi bariz olan Osmanlı'nın etkisini Rus etkisi tamamlayıcılığında kırmak istemekteydi ve bunu yapmak istediği temel yer Sırp ve Bulgar topraklarıydı.

Bir yasa olarak Rus'un dünya görüşü rejimin adı ne olursa olsun değişmeyeceğinden, Stalin isimli barbar diktatör aynı Laz kimliği ile Osmanlı'nın uyguladığı asimilasyon politikalarından bahsedip Rusya'nın sıcaklığından bahseden Kızıl Gürcüler[21] gibi Osmanlı'nın Bulgarlara karşı izlediği asimilasyonun onların kimliğine zarar verdiğini ve kirilleşme ile bunun eskiye döneceğini tanımlamıştır:

> История отмечает большую устойчивость и колоссальную сопротивляемость языка насильственной ассимиляции. Некоторые историки вместо того, чтобы объяснить это явление, ограничиваются удивлением. Но для удивления нет здесь каких-либо оснований.

control of the region in 1944, it remained the official language, but Finnish publications were discouraged. In 1956, the Karelo-Finnish Soviet Socialist Republic was dissolved and replaced once more by the Karelian ASSR.

[20] Georg Rosen - Über die Sprache der Lazen https://books.google.com.tr/books?id=w9xGAAAAcAAJ&printsec=frontcover&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

[21] https://commons.wikimedia.org/wiki/File:"ლაზეთი",_მ._ვანილიში,_ა._თანდილავა.jpg

> Устойчивость языка объясняется устойчивостью его грамматического строя и основного словарного фонда. Сотни лет турецкие ассимиляторы старались искалечить, разрушить и уничтожить языки балканских народов. За этот период словарный состав балканских языков претерпел серьезные изменения, было воспринято немало турецких слов и выражений, были и “схождения” и “расхождения”, однако балканские языки выстояли и выжили. Почему? Потому, что грамматический строй и основной словарный фонд этих языков в основном сохранились.

Yani Rus’un kirilcesi, Rus’un ortodoksluğu[22]...hep toplumlar üzerinde egemen olabilmek için kullandığı araçlar olmuştur ve Türkistan değil de Rus Türkistanı onun temel hedefidir.

Ruslaştırma neydi: *The act or process of Russianizing, or of bringing over to Russian forms, habits, or principles; also, annexation to the Russian empire.*

ve kalbin Gürcüce atmaması ve damlayan her kanın Rus için akmasında[23] anlamlı Ruslaştırmada dil önemli bir konudur.

ve Rusun Gürcistan’da yaptıkları onun herhangi bir ideoloji veya rejime bağlı olamadan statik bir kincilik siyaseti ile hareket ettiğini, bu nedenle Türkiye’de diğer illere kıyasla Kars ilinin ya kendisi ya da onunla uyumlu olabilecek Ermeniler veya Gürcülerle ilhakı muhakkak olması istenendir[24] [25].

Ruslaşma çerçevesinde Ruslara yönelik Osetlerin sempatilerinden bahseden Sjögren кард demişken, Rosen კარდ i kullanmıştır, Sjörgen iyi niyetli idiyse de Kirilce Osetleri Osetlikten uzaklaştırmış, Rus Osetler haline dönüştürmüştür.

---

[22] https://religiondispatches.org/the-russian-patriarch-just-gave-his-most-dangerous-speech-yet-and-almost-no-one-in-the-west-has-noticed/
https://archbishopcranmer.com/patriarch-kirill-there-are-no-ukrainians-only-peoples-of-holy-russia/

[23]
https://books.google.com.tr/books/content?id=y4lEAQAAMAAJ&pg=PA111&img=1&zoom=3&hl=en&sig=ACfU3U104w96ykCmpnBiP_fc4gyg7YBl3g&w=1025
https://books.google.com.tr/books/content?id=8WI2AQAAMAAJ&pg=RA3-PA246&img=1&zoom=3&hl=en&sig=ACfU3U083Su1XVRFgK9w2vij1sMomHi5Cw&w=1074

[24] Bkz. Georgian treaties with Russia

[25] * Osmanlılar kendilerine yönelik asıl tehdidin Rus olduğunu ve bunu önlemenin gereğini, Osmanlı’dan kurtuluşundan sonra Osmanlı’dan daha fazla toprak koparmak için Rus yanında savaşıp kendisini dünya siyasetinde başarısız bir yere taşımış Yunanistan’nın da dahil olduğu Kırım Savaşı zamanında göstermişlerdir.

İlerleyen zamanlarda Rus’a karşı Avrupalılaşmaya başlayan Osmanlı’da geleneksel devlet yönetiminin tek tipleştirilerek, çağdaş bir yenilik süsü ile pazarlanması Osmanlı’nın tek tipleştirilemez yapısını geri dönüşü olmayan bir yere taşımıştır. Çünkü Osmanlı sadece Müslümanlardan oluşmamaktaydı veya çağdaş model bir Türklükle ilgili olamazdı.

Bunun nedenini açıklayalım,

Gül ward(վարդ), wardi(ვარდი) ve bu kelimeler Farsça ve Arapça'daki gül kelimesiyle ilişkilidir(ورد).

Osmanlıdaki Ermenice gül: վիւլ, ama Ermenicesi nwoշ

Rusça magazin(магазин) ve Fransızca(magasin- megaza) Arapça ile bağlantısız düşünülürse Gürcüce მაღაზია(maghazia), Yunanca μαγαζί(magazi) Ermenice khanut(խանութ) Rusça denilen dile bağlanabilir.

Rusça denilen barbar dilden farklı olarak Ermenice ile Gürcüce arasında bağların olması daha doğru bir tanımlamadır:

Badem : Նուշ, ნუში

Bıçak: დანა, դանակ

-i son eki Gürcüce de kullanılsa bile Farsça etkisi yadsınamaz.

Hazine: განძი, Գանձ

Արքունի kelimesi varsa bu ya ἄρχων ya da خاقان ile ilgili olabilir.

Çatal veya çatal biçimlilik Türkçede anlamını yitirmiş olsa bile çengelli iğnedeki çengelli Farsça kökenlidir(چنگالی).

Pati, Gürcüce tati(თათი), Ermenice tat(թաթ), Yunanca podi(πόδι) ve Farsça'yı kelimeler açısından merkez olarak kabul edebiliriz.

Kelimeler, dil bilgisi...bunlar önemsizse o zaman önem devasa heykellerin önünde eğilmek olması istenendir.

Buna karşı Osetçe konusundaki ayrım şu şekilde tanıtılmıştır:

> Осетинский язык является национальным языком осетин — основного населения Северо-Осетинской АССР, входящей в состав РСФСР[26], и Юго-Осетинской автономной области, входящей в состав ГССР[27].

çünkü

> Пересмотренные правила вместе с графикой были отредактированы в Институте языка и письменности народов СССР Академии наук СССР и утверждены Министерством просвещения РСФСР и директивными органами Северо-Осетинской АССР. Таким образом они вступили в силу.

Özellikle Batı'nın bölgeye olan isteksizliği ve yerel halka olan uzaklık sorunu Georges Dumézil'in Arhavi ağzına dayalı olarak derlediği Laz Masalları(Contes Lazes), yerel araştırmaların Rus'un emperyalist çıkarlarından uzakta araştırma yapıbilmeleri için ilham olmuştur ve bu ilham Osetçe gibi dillerdeki Kiril etkisinin kırılması açısında da önemlidir[28].

Lazların kültürleri Gürcüceden kopamazken onları bir yandan Osmanlı denilse de aslında Türklükle ilişkilendirmek ve bir yanda da Osmanlı kötülüğünü propaganda yaparken Rusya'nın Lazlara olan iyi temennilerini propaganda yapmak, sistematik bir Rus propagandasının kültürleri nasıl kültürsüzleştirebileceğini göstermektedir ve bu nedenle hangi sebeple olursa olsun yerel araştırmacıların Batılı veya Gürcü eserlerden daha çok yararlanmaları ve içerikteki olası Rus etkilerine dikkat etmeleri, kimliğin korunumu için bir gerekliliktir.

Eğer bu olmazsa kanunların değil de insanların önünde eğilme alışkanlık haline getirileceğinden, sanat lidere veya ideolojiye sadakat içindir çerçevesinde eğilen insanların[29] kendi türlerine ait biçimlilikte heykellerin önünde eğilip, Rus güdümlü Ermeniler(Tarihi ve Kültürü açıdan Ermeni olmayan Ruslaşmış, Rus kuklası, Rus'a güvenen Ermeniler) gibi soykırım iddialarını dillendirebilirler[30] ve Rusun desteğiyle Gürcülere karşı başlatılan etnik temizlik[31] sonrası Osetyalılar gibi şunları söyler hale gelebilirler: Вместе с Россией!, Да здравствует Великая Россия[32]

---

[26] Rusya Sovyet Federatif Sosyalist Cumhuriyeti
[27] Gürcistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti
[28] https://web.archive.org/web/20140220100625/http://www.olc.pku.edu.cn/database/uploads/19/629/735e26bf2fa1816cbebb1f8c273e0a39.pdf
[29] Bkz. Milette Gaifman - Aniconism in Greek Antiquity
[30] Ermeni Soykırımı gibi Osetlerin de kendilerine karşı Gürcülerin soykırım yaptıkları iddia edilmektedir ve bu şekilde Osetlerin Gürcülere karşı yapacaklarında haklılık iddiasında bulunulur, Azeriler, Ermeniler, Gürcüler ve diğer milletler sürekli çatışmalılar ki Rus bu toplumları kontrol edilebilir tutabilsin ve Kafkasya ile ilgili soykırım iddilarına barbar Rus'un desteği tamdır:
https://tass.com/world/1187095?utm_source=google.com&utm_medium=organic&utm_campaign=google.com&utm_referrer=google.com
https://south-ossetia.info/etnicheskie-chistki-osetin-25-let-nazad-ostalis-vne-polya-zreniya-smi/
[31] https://en.wikipedia.org/wiki/Ethnic_cleansing_of_Georgians_in_South_Ossetia
[32] https://www.euronews.com/2018/08/07/europe-s-forgotten-war-the-georgia-russia-conflict-explained-a-decade-on

O zamanlar Gürcüler Ukraynalılar gibi Rusun zalimliğinin dünyaya göstermeye çalışmışlardır; ama yeterli desteği alamamışlardı aynı Çeçenistan'daki Novye Aldi Katliamı gibi. Belki o zamanlar Batı masadaki kırıntıları yemekle ilgilenmekteydi ve Ruslar(Rus olmadan Rusçuluk yapan Homo Sovieticus - хомо советикус - değil) için Ukraynalılara kıyasla Gürcüler ve Çeçenler daha farklı olduklarından sorumluluk hissetmemişlerdir[33].

---

[33] Rustan daha Rus, Homo Sovieticus* türünden arkadaşlar* Türkiye'de olduğu gibi Yunanistan'da da faaliyet göstermektedir. Buna göre Türkiye sürekli olarak Yunanistan'a karşı güç tazelemesi yapmaktadır, Türkiye'ye karşı olsun olmasın ülke kaynakları silah alımına aktarılmamalıdır ve sömürgeci güç olan Nato Yunanistan'ı sömürmektedir. Ne kadar vatansever arkadaşlar değil mi?

* https://www.youtube.com/watch?v=jIyOi4aVXMU&ab_channel=DWDocumentary

Daha sonra Amerika üslerinin Yunanistan'da bulunmasından rahatsızlıklarını dile getirilmiştir, Amerika silahlarının Ukrayna'ya gönderilmesini de trenlerdeki tanklara boya atarak protesto etmişlerdir, İtalya Genoa'daki gibi işçilerin bazıları değil de tüm işçiler bir oldular ve Amerika silahlarını taşımama kararı aldıkları haber edilmiştir ve Yunanlı Rusperestlerin imdadına Son Baas yanlısı Araplar gelmişlerdir.

Direne direne Rus emperyalizminin kızıllık sevdası için yaşamaya adanmış ömürler...

Yunanlı olsun olmasın bunlara göre Yunanistan üzerinden Amerikan silahlarının Ukrayna'ya gönderilmemesi Ukrayna'ya Yunanlıların verdiği destekmiş, Yunanistan Amerika'nın silah deposu olmamalıymış ve olursa Ukrayna'nın toprak bütünlüğü ancak bu yüzden bozulurmuş, Kırım Ukrayna toprağı da değildir bu arkadaşlara göre ve emperyalizme hizmet eden savaşı desteklemediklerine dair bu arkadaşların açıklamaları Rus'a karşı olmaktansa hemen teslim olunmasını istemekten ibaret dersek, yanlış mı düşünmüş oluruz?

Yani denilmektedir ki Rus teslim olunmasını isterse teslim olunmalıdır ve Atina'daki Sovyet artığı bir heykele yazı yazılması, eğer kendileri tarafından yapılmamışsa, bir tepki değil bir vandalizm örneği imiş:

https://i01.sozcucdn.com/wp-content/uploads/2022/03/20/iecrop/heykell-iha_16_9_1647795031.jpg

Bu olaydan sonra Osetyalılar dilleri konusunda Rusçayı daha da benimsemiş, Gürcüler Rusa kaynak sağlayan olmaktan uzaklamış ve Gürcüler artık Rus zihniyetinden kopup Koreliler dahil dünyaya açılmak için İngilizcenin gerekliliğine inanarak sözlükler hazırlamışlardır. Çünkü Rus'a güvenmek bir yılana güvenmek kadar anlamlıdır[34].

Eski dönemlerde kişiler sadece bildikleri dillerde yazı yazarlardı, Gürcüler Gürcüce yazarlardı ve sadece o kitaplar bile Gürcü Kültürü'nün Rus ile kıyaslanmayacak bir tarihi kültür birikimine sahip olduğunu göstermektedir. Buna ek olarak Gürcü Mimarisi, Kilise Tarihi... sadece Gürcü el yazmaları tek başına Gürcü Kültürünü kuzeyin barbarlarının medeniyetsizliğinden farklılaştırmaktadır.

Bu bilindiği için Rus emperyalizmi tarihi her dönemde Gürcü kaynaklarını, el yazmalarını yakmak ve yok etmek istemiştir ve bu nedenle Amerika Gürcü kaynalarını kurtaran olmuştur. Bu barbarlıkla Nazilerin, Sırp Ulusal Kütüphanesi'ni bombalamaları arasında fark yoktur[35].

Entelektüel birikimi Avrupa ile kıyaslanmayacak kadar sınırlı ve yeni, çağdaş toplumdaki yeri Rus yani Ural'ın batısı ve özellikle de günümüz Avrupası'ndaki aydınlara dayanan Rus dışında Ural'ın doğusunu kapsayan bir Rusya ilkel ve barbar bir dünyanın temsilcisinden başka bir şey olamaz ve olamamıştır.

St. Petersburg'un dünyaya açılan Rus aydınlık yüzünü karartan Rus barbarlığı hem Rusya hem de bu Rusya'ya sempati duyanların karanlıkta bırakacak bir karanlığa

---

Bu şekilde bir hümanizm bayrağı sallanıyorsa o zaman Belarus'un da Rus silah deposuna dönüştürülmesine Homo Sovieticus türünden arkadaşların tepki göstermelerini beklemeliyiz ve tepki gösterirler herhalde ya da özgür ve Rus güdümünde olduğundan hür düşünceli Belarus'ta bunu birisi yapmışsa kalaşnikofla tanışmış ve ondan bir daha haber de alamamışsak, bunu da bu arkadaşlar eleştirebilirler. Sonuçta eğer bunu yapmazlarsa o zaman iki yüzlü birer Rus matruşkası olmaktan başka insani hangi değerleri olabilir?

Homo Sovieticus türünden arkadaşların sevgi dolu sözcüklerine karşı Ukrayna'da bulunan bir Rus propaganda kanalına demeç veren bir Rus binbaşı Ukrayna'nın Ukraynalılardan temizlenmesine dair şöyle bir açıklama yaparak tek taraflı düşünen Homo Sovieticus türünden arkadaşların sevgisini kazanmıştır:

На данный момент подразделениями морской пехоты производятся разведывательно-поисковые действия, зачистка населенных пунктов с дальнейшей задачей закрепиться в этих населенных пунктах и далее действовать по приказу вышестоящего командования.

Yunanlılar en son hümanizm bayrağı salladıklarında başlarına gelen şeyler için kendilerinde kabahat bulamamış ve Batı'ya karşı Moskoflara yanaşmışlardı. Nikaragua'da Germán Pomares Ordóñez gibi devrimcilerin büyük zaferleri için katkı da bulunmaya çalışmışlardı. Sorunlar karşısında Sovyetlerin kurgularıyla her şeyin çözüleceğine inanılan devrim sınırlı bir başarı kazandıktan sonra Yunanlılar Batı'ya dönüş yapmıştır, Amerika Nikaragua'nın ticaretinde en büyük paya sahiptir ve günümüzde Leon'da Amerika'nın öldürdüğü şehitlerimizi hatırlıyoruz değil mi yoldaşlar sokağının biraz ilerisinde şu heykeli devrim yıkamamıştır.

https://pbs.twimg.com/media/FAMCDupWYAQUbqC?format=jpg&name=medium

https://en.wikipedia.org/wiki/Wolf_of_Gubbio

34 https://tsu.ge/data/image_db_innova/GEORGIAN-MEGRELIAN-LAZ-SVAN-ENGLISH%20DICTIONARY.pdf

35 https://beta.rs/en/59469-dna-of-serbian-culture-almost-destroyed-in-bombing-of-library-says-culture-minister

sahiptir ve Putler'in toterliği altında St. Petersburg'dan yükselen ses güzel olanın uzak olsa bile erişilmez olmayacağına dair bir ümit olabilir.

Yararlanılan Kaynaklar:

1. Ausführlicher Bericht über des Generals Baron Peter von Uslar Abchasische
2. Andreas Johan Sjögren - Ossetische Sprachlehre nebst kurzem Ossetisch-Deutschen und Deutsch
3. Georg Rosen - Ossetische Sprachlehre nebst einer Abhandlung über das Mingrelische
4. Otto Schrader - Prehistoric Antiquities of the Aryan Peoples
5. Forschungen über die Kurden und die iranischen Nordchaldäer
6. A Pocket Dictionary of the English, Armenian and Turkish Languages
7. Elias Riggs - Outline of a grammar of the Turkish language
8. Σωματεία Έβρου: Καμία εμπλοκή του ελληνικού σιδηροδρόμου για τη μεταφορά πολεμικού υλικού
9. Ukraine-Russia War: Greek Activists Throw Paint On NATO Artillery
10. Гендиректор "Яндекса" выступила против войны, покинула РФ и уволилась